

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoPno/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1322201225
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Foltán
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1322201225.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Foltána a sudkýň JUDr. Blanky Podmajerskej a JUDr. Kataríny Slováčekovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. X.X.XXXX, zastúpenú procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, Staničná 5, Galanta, dieťa matky C. D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, zastúpenej spoločnosťou AK GG, s. r. o., Agátová 2513/15, Galanta, a otca E. F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. G. XX/XX, E. - H. I., zastúpeného spoločnosťou AK ZAHRADNIK & Spol., s.r.o., Námestie Mateja Korvína 1, Bratislava – Staré Mesto a Dentons Europe CS LLP, One Fleet Place 1, EC4P 4GD Londýn, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, konajúca prostredníctvom svojej organizačnej zložky Dentons Europe CS LLP, Bottova 2A, Bratislava, v konaní o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 21P/52/2022-740 zo dňa 11.9.2023, o návrhu matky sa na nariadenie neodkladného opatrenia taktó

rozhodol:

Súd maloletú A. B., narodenú X.X.XXXX zveruje na čas do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným súdom Galanta pod č.k. 21P/52/2022 do osobnej starostlivosti matky.

Súd otcovi maloletej A. nariaďuje, aby maloletú na čas do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným údom Galanta pod č.k. 21P/52/2022 odovzdal do starostlivosti matky maloletej.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Galanta na návrh matky maloletej rozsudkom zo dňa 11.9.2023 zveril maloletú A. do osobnej starostlivosti matky, určil, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletú zastupovať a spravovať jej majetok, určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 280 eur mesačne od 17.3.2022 a povinnosť uhradiť výživné zročné do 31.8.2023, upravil styk otca s maloletou dcérou, zrušil svoje uznesenia č. k. 21P/52/2022-224 zo dňa 1.7.2022 a č. k. 21P/216/2022-41 zo dňa 2.12.2022, rozhodol o vrátení častí preddavkov zložených na znalecké dokazovanie obom rodičom maloletej, zamietol návrh otca na vyslovenie predbežnej vykonateľnosti rozsudku a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa, okrem iného, konštatoval, že zo záverov znaleckého posudku, od ktorých súd nemal dôvod sa odkloniť, keďže závery v poradenskej psychológii sú postavené najmä na záveroch psychického prežívania detí a vychádzajú najmä z prežívania maloletého dieťaťa, pozorovania jeho správania, opisov správania jeho rodičmi v súlade s vývinovou psychológiou a teóriou vzťahovej väzby a bezpečného pripútania sa, vyplývalo že zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov sa aktuálnej nejavi ako vhodné riešenie úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, a to práve vzhľadom na to, že hoci obaja rodičia sú pre maloleté dieťa primárne vzťahové osoby, matka maloletého dieťaťa je pre dieťa primárnou emocionálnou vzťahovou osobou, stará sa o dieťa nepretržite od narodenia a dieťaťu poskytuje nielen potrebnú starostlivosť, bezpečie a istotu, ale aj významnú podporu v oblasti emočnej saturácie. Pre maloleté dieťa je emocionálnym, sociálnym aj regulačným zdrojom rozvoja osobnosti dieťaťa, ktorá sýti jeho potreby od malička. Tomuto záveru plne zodpovedá aj skutočnosť, že maloleté dieťa vo verbálnych i neverbálnych

prejavoch prejavuje voči svojim rodičom, matke aj otcovi, pozitívne prežívanie, avšak počas znaleckého vyšetrenia maloletého dieťaťa zvlášť s matkou a zvlášť s otcom, bola pri znaleckom vyšetrení s otcom na dieťati pozorovaná potreba emocionálnej saturácie prostredníctvom plyšovej hračky, pričom išlo o prenos emocionálnej osoby do symbolu. Súd prihliadol aj na to, že dieťa počas znaleckého vyšetrenia s matkou zvolilo hru, počas ktorej samé objavovalo hračky, teda situáciu nepotrebovala mať pod kontrolou, zatiaľ, čo pri vyšetrení so svojim otcom, situáciu už dieťa nemalo emocionálne pod kontrolou nevedome a vtedy dieťa zvolilo hru, ktorá má pravidlá, lebo im dodáva istotu. Znaleckým dokazovaním mal súd za preukázané, že rodičia k maloletému dieťaťu pristupujú vzhľadom na svoje osobnostné charakteristiky odlišne, pričom prejavy správania otca je pre dieťa náročnejšie spracovávať v prežívaní, najmä z pohľadu nepredvídanosti emocionality a prejavov rodiča, resp. skratové reakcie s emocionálnym nábojom. Do role a prejavov otca sa mu premietajú aj osobnostné vlastnosti s prevahou egocentrického zamerania (na vlastnú osobu zamerané vnímanie a potreby a pod.), s rozhodným niekedy až rýznym konaním, ktoré sa vo vzťahu k dieťaťu premietajú najmä do foriem autoritatívnejších foriem výchovného pôsobenia. Pokojné emocionálne prejavy a prístup bol pozorovaný v kontakte vo vzťahu matky k dieťaťu, keďže matka uplatňuje skôr anticipáciu s emocionálnou rezistenciou a sebaovládaním, je vnútorne psychicky vyrovnaná s primeranou situačnou vzrušivosťou, čo jej umožňuje kontrolovanejšie správanie a tým väčšiu predvídateľnosť reakcii pre svoje dieťa. V spoločnej domácnosti rodičov sa odlišnosti vo výchovnom pôsobení rodičov väčšinou vzájomne dopĺňajú. Z pohľadu dieťaťa to má možnosť vlastného rozhodnutia, ktorý rodič bude sanovať jeho aktuálne potreby a vyhľadá ho. V rozdelených domácnostiach toto nie je pre dieťa možné, a preto saturáciu niektorých potrieb musí odložiť, resp. dlhodobejšie odkladať.

3. Súd pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy aj ďalšiu relevantnú skutočnosť brániacu zvereniu maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, a síce, že vzťah medzi rodičmi maloletého dieťaťa je negatívny a vážne narušený, matka maloletého dieťaťa nie je aktuálne emocionálne ešte schopná priamej komunikácie s otcom maloletého dieťaťa (čo sa prejavovalo aj tým, že počas dyadickej konzultácie rodičov u psychológa v rámci prvého výchovného opatrenia mala matka maloletého dieťaťa slzy v očiach a bola uzavretá), ani prejavov dôvery a otvorenosti v otázkach spoločnej výchovy a otec maloletého dieťaťa vníma odchod matky zo spoločnej domácnosti s maloletým dieťaťom za okolnosť, ktorá mu zväčšila vzdialenosť k maloletému dieťaťu a ako reakciu na to žiada zveriť maloleté dieťa do svojej starostlivosti (prípadne striedavej osobnej starostlivosti) a tým obmedziť styk maloletého dieťaťa s jeho matkou, jeho primárnou emocionálnou osobou. Negatívny vzťah rodičov maloletého dieťaťa je dôsledkom nevyriešeného vážneho vzájomného partnerského konfliktu, čo sa prejavuje aj podávaním vzájomných trestných oznámení, žalôb a spochybňovaním rodičovskej kompetencie matky maloletého dieťaťa zo strany otca maloletého dieťaťa. Obaja rodičia maloletého dieťaťa popisovali spolužitie v spoločnej domácnosti ako nestabilné, konfliktné sprevádzané búrlivými výbuchmi emócií a následnými hádkami, pričom matka maloletého dieťaťa hodnotila toto spolužitie ako neuspokojivé, konanie otca maloletého dieťaťa pociťovala negatívne (popisovala fyzické a psychické násilie zo strany otca maloletého dieťaťa, s ktorým sa bála niekomu zdôveriť, keďže sa otca maloletého dieťaťa bála) a vyvolávalo u nej stres a táto záťaž ponechala na jej psychike následky v podobe miernej reakcie na stres. Aj znalec RNDr. Mgr. Dušan Kešický, PhD., ktorý vykonal psychologické posúdenie matky maloletého dieťaťa ako poškodenej v trestnej veci zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, konštatoval, že u poškodenej sa neprejavujú tendencie ku klamstvu, skresľovaniu prežitých udalostí, konfabulovaniu, prípadne k nadmernej fantázii, ako prevažný spôsob spracovania reality. Obaja rodičia sa snažia byť pred maloletým dieťaťom a pre maloleté dieťa vo vzájomnom vzťahu neutrálni a zameraní hlavne na podporu vlastných pozitívnych vzťahov maloletého dieťaťa. Ich vedomé a nevedomé reakcie vo vzťahu k druhému rodičovi môžu mať vplyv najmä na emocionálne prežívanie maloletého dieťaťa. To sa prejavilo aj počas zisťovania názoru, resp. realizácie pohovoru s maloletým dieťaťom, ktoré sa pred kolíznym opatrovníkom vyjadrilo, že by chcelo byť s rodinou, avšak na otázku, kto by mal tvoriť rodinu, koho má na mysli uviedlo, že zabudlo. Následne dieťa oznámilo, že už chce ísť za matkou, čo mu bolo umožnené a dieťa sa rozbehlo za matkou na chodbu. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, súd dospel k záveru, že je len veľmi málo pravdepodobné, že by striedavá osobná starostlivosť o maloleté dieťa mohla prispieť k zlepšeniu, ozdraveniu vážne narušeného vzťahu medzi rodičmi. Takýto vzťah medzi rodičmi nedáva ani dostatočnú záruku na to, aby striedavá osobná starostlivosť fungovala uspokojivo.

4. V priebehu konania o odvolaní otca proti rozsudku súdu prvého stupňa podala matka maloletej návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým by súd maloletú A. zveril do jej osobnej starostlivosti a otcovi maloletej uložil povinnosť maloletú do jej osobnej starostlivosti odovzdať. Súčasne navrhovala zrušiť

uznesenie Okresného súdu Bratislava III. č.k. 37P/16/2023 zo dňa 15.2.2022 v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu a uznesenia Okresného súdu Galanta č.k. 21P/52/2022 zo dňa 1.7.2022 a č.k. 21P/216/2022 zo dňa 2.12.2022, ktorým boli vydané predchádzajúce neodkladné opatrenia vo veci starostlivosti o maloletú A..

5. Poukazovala na to, že označeným neodkladnými opatreniami maloletú maloletá nebola zverená do osobnej starostlivosti žiadneho z rodičov z dôvodu, že starostlivosť o ňu bola zabezpečovaná matkou, súdy svojimi rozhodnutiami upravovali iba s styk otca s maloletou, pričom odvolací Krajský súd v Bratislave v rozhodnutí sp.zn. 20CoP/47/2022 konštatoval, že zverenie do osobnej starostlivosti prostredníctvom nariadeného neodkladného opatrenia by prichádzalo do úvahy v prípade, ak by otec maloletú ponechal mimo rámec upraveného styku a nerešpektoval by tak status quo, v zmysle ktorého je maloletá toho času v osobnej starostlivosti matky.

6. Táto situácia podľa matky nastala, keď otec prestal rešpektovať nariadenie súdu a maloletú si za okolností, ktoré ohrozujú jej duševné zdravie, ponechal mimo rámec upraveného styku.

7. Uvádzala okrem iného, že už v prvom návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vo veci maloletého dieťaťa dňa 04.02.2021 z uvedených dôvodov navrhla, aby styk otca s maloletou A. prebiehal za prítomnosti tretej osoby, a to starej matky maloletej A. z matkinej strany. Otec maloletej matku maloletej niekoľko rokov fyzicky aj psychicky týral, manipuloval ňou do tej miery, že sa bála opustiť spoločnú domácnosť i napriek tomu ako sa k nej správal. Silu a odhodlanosť k odchodu zo spoločnej domácnosti nabrala práve až vtedy, kedy otec maloletej sa začal správať aj k maloletej A. agresívne, kričal, že nech neplače alebo niečo urobil. Tieto skutočnosti potvrdil aj sám otec maloletej vo svojom odvolaní zo dňa 23.02.2022 proti nariadenému neodkladnému opatreniu v konaní 37P/16/2022. Je pravdou, že po odchode zo spoločnej domácnosti sa otec maloletej začal veľmi zaujímať o dcéru i napriek tomu, že v minulosti sa o maloletú A. nezaujímal, trval na nariadených návštevách, ktoré sa uskutočňovali s viacerými problémami. Matka maloletej však trvala na svojich názoroch, že v minulosti sa správal otec maloletej nie len k matke maloletej, ale aj k samotnej maloletej nevhodne, agresívne, preto matka maloletej pripisovala náhly záujem otca maloletej o svoju dcéru tomu, že ide zo strany otca maloletej o akt pomsty, že chce jej len robiť zle tým, že pred tým sa o dcéru nezaujímal, nestaral sa o ňu a začal sa angažovať len teraz keď už opustila spoločnú domácnosť. Matka maloletej videla rešpektíve chcela vidieť náhly záujem otca maloletej z malej časti aj s priznou, že možno ho okolnosti zmenili a svoje negatívne povahové vlastnosti voči maloletej už viac nebude prejavovať, na druhej strane bola už obozretná, nakoľko vychádzala z vlastných skúseností, keď aj po niekoľkých dramatických rozchodoch ju vedel otec maloletej zakaždým tak zmanipulovať a nasľubovať všetko možné, či to nie je aj tento prípad. A presne tieto obavy matky sa naplnili.

8. Od vydania rozhodnutia prvostupňového súdu, ktorý podľa SMS správ otca maloletej mala vyhrať matka maloletej (?) – ako aj od doby, čo si matka maloletej našla vážnu známosť (jeseň 2023) v správaní otca maloletej nastal zásadný zlom, ktorého negatívne dopady a výsledok báda matka maloletej na maloletej A. zakaždým, keď sa vráti od otca. Je neustále zle naladená, v noci často plače, bojí sa o matku a neustále vyjadruje pocit neistoty. Matka tieto, ale v postupom čase, hlavne po zamietnutí otcom maloletej navrhnutých neodkladných opatrení druhostupňovým súdom rozhodnutím zo dňa 09.05.2024 – Sp. zn. 14 CoPno/9/2024 - táto situácia sa ešte zhoršila a bola pre matku maloletej ťažšie zvrátiteľná. Otec maloletej vidiac, že v súdnom konaní pred Okresným súdom Galanta pod sp.zn.: 21P/52/2022 sa nenapĺňajú jeho túžby a plány (dovtedy ako tak sa snažil súdom nariadené neodkladné opatrenia ako aj výchovné opatrenia dodržiavať, nešiel do priamej stretovej manipulácie maloletej A.) chce zmenu nastoliť manipuláciou maloletej A., ktorá ju privádza do stavu, ktorá už ohrozuje, ba priam poškodzuje jej duševné zdravie.

9. Už počas návštevy dňa 28.01.2024 vyvinul otec maloletej na maloletú A. neakceptovateľný psychický nátlak a to tým, že maloletú A. donútil k tomu, aby dňa povedala svojej matke pri skončení jej návštevy u otca vyčítavé slová, ktoré štvorročná maloletá ani nemohla poznať. Doslovne povedala matke že „je na smiech, že rozvrátila ich rodinu“ a podobné, pričom pri každej vete sa maloletá A. pozrela na otca, z čoho bolo evidentné, že otec maloletej A. súdom nariadené návštevy znova a znova zneužíva na liečenie svojho ega a takýmto spôsobom sa pomstí svojej bývalej partnerke (matke maloletej), lebo ho opustila. Uvedenú naaranžovanú scénu otec maloletej využil na to aby maloletú neodovzdal riadne a včas matke a maloletú zobral pred bydliska matky v čase, keď maloletá mala byť odovzdaná. Otec

maloletej už uvedeným počínaním porušil súdom nariadené právoplatné a vykonateľné neodkladné opatrenie (Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.04.2022 pod sp.zn.: 20CoP/47/2022-136, právoplatné a vykonateľné dňom 20.05.2022). Otec maloletej vyvinul nátlak na maloletú A. čo následne využil na to, aby ju neodovzdal do rúk matky v neodkladnom opatrení určenom čase. Uvedené sme oznámili súdu listom zo dňa 29.01.2024. Bohužiaľ nezostalo len pri tom.

10. Matka maloletého dieťaťa v súlade s vyššie uvedeným NO počas letných prázdnin, odovzdala maloletú A. dňa 11.07.2024 o 9:00 hod. pred bydliskom matky do rúk otca maloletého dieťaťa za nižšie uvedených okolností.

11. Matka vždy riadne a včas pripravila maloleté dieťa nie len na bežný styk s otcom, ale aj na dlhšie pobyty s otcom počas letných prázdnin, pritom maloleté dieťa už pred zmenou správania sa otca maloletej dosť často vyjadrovalo svoju vôľu, že nechce ísť k otcovi, nechce uňho zostať, nakoľko sa ho v istých situáciách výslovne bojí, alebo sa bojí jeho reakcie. Nie raz musela matka trpezlivo naladiť maloletú A. na stretnutie s otcom, a bohužiaľ maloletá A. často s plačom brala na vedomie fakt, že podľa nariadených neodkladných opatrení musí ísť k otcovi aj keď sa jej nechce, respektíve, nechce na tak dlhý čas. Od vtedy, čo nastala zmena v správaní sa otca, táto situácia sa o to zhoršila. Vyvrcholilo to pred odovzdaním maloletého dieťaťa otcovi dňa 11.07.2024, nakoľko maloletá A. už dva dni pred nariadeným stykom s otcom plakala, nechcela byť odlúčená od matky na takú dlhú dobu, vyslovene povedala, že nevydrží bez matky 7 dní a chcela a požadovala aby aj matka išla s ňou na dovolenku aj keď tajne. Odohral sa medzi matkou maloletej a maloletou A. aj nasledovný rozhovor (prepis zvukovej nahrávky zo dňa 9.7.2024):

A. (matke): „Ale ja musím byť s tebou, inak to nevydržím... bez teba, inak potom už asi už umrem.“

Matka: „Ale noo, také ani nehovor.“

A.: „Musím byť s tebou.“

Matka: „Také ani nehovor.“

A.: „Umrem.“

Matka: „Neboj zlatičko, všetko bude v poriadku.“

A.: „Nebude! Ale ja chcem...“

Matka: „Uvidíš, že keď tam budeš, tak to bude super a ani nebudeš vedieť ako ti to ubehne.“

A.: „Nie neubehne, nebudem sa zabávať, iba smutná budem.... a neubehne mi to tak rýchlo.“

12. Aj z tohto rozhovoru je jasne preukázateľné, ako zúfalo sa maloletá bráni odchodu na dovolenku so svojim otcom a na druhej strane trpezlivý, emotívny prístup matky maloletej, ktorá strach maloletej A. snaží zažehnať. Podobných situácií pred odchodom tak na dovolenku, tak aj pri bežnom styku ale bolo oveľa viac.

13. Otec podľa NO počas letných prázdnin mal maloletú A. vrátiť v mieste bydliska matky dňa 18.07.2024 do 18.00 hod., avšak otec dňa 18.07.2024 o 17:18 hod. oznámil SMS správou matke, že maloletú nedonesie späť do E., lebo podľa jeho vyjadrenia, maloletá sa nechce vrátiť k matke. Uvedené konanie otca je však v rozpore s právoplatným a vykonateľným NO počas letných prázdnin, ale predovšetkým je to v rozpore so záujmami maloletej A.. Matka na toto oznámenie otca prostredníctvom SMS správy odpísala, že musí maloletú doniesť naspäť ešte v ten deň do 18:00 hod. nie len kvôli nariadenému NO počas letných prázdnin, ale predovšetkým z dôvodu, že otec dlhšie pobyty maloletej A. uňho pravidelne zneužíval na nezdravé psychologické nátlaky maloletej A., na jej ovplyvňovanie proti matke, a maloletá A. je po tom z týchto počínov povinného značne rozrušená a trvá niekoľko dní, kým sa maloletá A. vie po tom vrátiť do normálneho stavu, ako napríklad, aby v noci počas spánku neplakala. Nakoľko otec reagoval na túto požiadavku matky na to jemu vlastným a príznačným spôsobom, že matka je „jebnutá“ a donesie maloletú naspäť k matke, keď tá bude sama chcieť ísť. Jediné, čo bolo umožnené matke bol videohovor, počas ktorého maloletej nebolo umožnené volať s matkou bez prítomnosti otca, čo matka požadovala. Maloletá A. počas hovoru sedela na nohách otca, a zakaždým keď niečo hovorila hľadala očný kontakt s otcom a pritom plakala a o opakovane hovorila matke, že k nej nechce ísť, lebo jej údajne matka „robí zle“. Po tom už ani telefonický rozhovor zo strany otca maloletej nebol matke maloletej umožnený s výhovorkou, že maloletá A. s ňou nechce ani telefonovať.

14. V súčasnosti je situácia taká, že matke je zo strany otca bránené v kontakte s maloletou A. a maloletá A. sa nachádza u otca na pre matku presne neidentifikovateľnom mieste. Matka sa nedokáže domôcť nápravy. Z uvedených dôvodov bola matka nútená podať už tri trestné oznámenia, a keďže konanie

OČTK je pomalé a z istého hľadiska aj formalistické, matka maloletej je nútená požiadať o nápravu príslušný súd s týmto podaním.

15. Konanie otca maloletej porušuje výkon rodičovských práv a povinností a nemá nič spoločné s jej výchovou. Navyše otec maloletej svojím konaním poškodzuje aj práva maloletej A. na starostlivosť od matky, čím vytvára stav, ktorý je v zásadnom rozpore s najlepším záujmom maloletej A.. Otec maloletej dopredu naplánoval, že maloletú A. po dovolenke riadne a včas matke neodovzdá. Využil spoločnú dovolenku so svojou dcérou na „vymytie jej mozgu“, na psychický nátlak, aby sa dcéra správala tak, ako on chce. Pritom styk rodiča so svojim dieťaťom nemá byť o psychickom vydieraní, nátlaku a riešenie si vlastných problémov rodiča ale o rozvoj lásky, šťastia a harmonického života dieťaťa, čo otec maloletej ani v náznakoch nerobí. Otec maloletej sústavne návštevy svojej dcéry využíva predovšetkým na jej nezdravé ovplyvňovanie, vyvolanie stresu u maloletej dcéry a konfliktu medzi maloletou A. a jej matkou, ktorý maloletú mrzí, ale vo sfére vplyvu otca nemá inú možnosť ako sa podriadiť jeho nátlaku. Dochádza už dokonca k istej rozpoltenosti v správaní sa maloletej A., keď pred otcom nemôže ani prejavovať svoju emočnú náklonnosť ku svojej matke. Dokonca ani v prípadoch keď je doma s matkou, si musí dávať pozor, aby v niečom takom sa neprejavila, inak by sa jej otec nahneval. Podobné je to aj s prítomnosťou priateľa matky v domácnosti matky, keď maloletá počas telefonických rozhovorov vyžaduje, aby priateľ matky išiel sa „schovať na toaletu“ kým ona volá s otcom, aby sa jej otec nedozvedel, že priateľ jej matky je v ich domácnosti. Uvedené, na maloletú A. nanútené, požiadavky otca maloletej sú choré a spôsobujú jej neustály stres a zarmútenosť, čo je na míle ďaleko od záujmov maloletej A..

16. Vzhľadom na konanie otca, že návštevy dcéry zneužíva na vyvolávanie konfliktu medzi maloletou A. a jej matkou, na nezdravé psychické ovplyvňovanie dcéry, na nátlak, aby maloletá A. nemohla prejavovať svoje emócie k matke v jeho prítomnosti a to ani počas telefonovania ako aj vzhľadom na závery znaleckých posudkov je nespochybniteľné, že je ohrozené duševné zdravie maloletej A., jej zdravý vývoj a výchova a v neposlednom rade jej právo na šťastné, bezstresové detstvo je potrebné nanovo upraviť vzťah rodičov s maloletou dcérou, nakoľko doterajšia úprava nariadená tromi neodkladnými opatreniami je v zjavnom rozpore so záujmami maloletej A..

17. Nakoľko v čase podania tohto návrhu maloletá A. sa stále nachádza u otca maloletej neoprávnene v rozpore s platnými neodkladnými opatreniami a keďže matka maloletej má jednoznačne preukázané na základe správania sa tak otca maloletej a hlavne zo správania sa maloletej A., že je ohrozené jej zdravie, výchova, situácia vyžaduje okamžitý zásah súdu nariadením opatrenia, ktoré je spôsobilé toto ohrozenie odvrátiť. Výkon rozhodnutia je vzhľadom na zdĺhavý proces nevhodným inštitútom na riešenie tohto problému a pomery je potrebné upraviť aj pred rozhodnutím druhostupňového súdu vo veci samej. Pritom už samotné rozhodnutia prvostupňového súdu vo veci samej kvôli zmenenému alebo skôr prezradenému nevhodnému správaniu sa otca maloletej je v rozpore so záujmami maloletej, preto matka maloletej aj v tejto záležitosti bude iniciovať právnym poriadkom Slovenskej republiky umožnené právne kroky.

18. Maloletá A. pritom aj podľa znaleckého posudku znalkyne PhDr. Aleny Kopányiovej, PhD. zo dňa 5.3.2023 je viac emotívne viazaná na matku, jej správanie voči matke je maximálne otvorené a emočne bezpodmienečné, kým maloletá opisuje svoje návštevy u otca, že tam nemôže všetko hovoriť, respektíve musí sa vyjadrovať tak, aby sa otec nenahneval. Keďže hlavným dôvodom odchodu matky zo spoločnej domácnosti od otca maloletej bola jeho psychická (pred tým aj fyzická) agresia, matke maloletej sú tieto praktiky otca maloletej viac ako známe. Preto je presvedčená o tom, že maloletá nie je u otca celkom dobrovoľne a už vonkoncom nie, že by s ňou maloletá nechcela komunikovať ani telefonicky a že by sama od seba tvrdila, že jej matka „robí zle“. Podobný scenár zvolil otec maloletej, aby maloletú A. nemusel odovzdať riadne a včas matke maloletej počas návštevy dňa 28.01.2024.

19. Otec vo vyjadrení k podaniu matky navrhol návrh matky zamietnuť v celom rozsahu s tým, že ak je potrebné maloletú dočasne zveriť do starostlivosti niektorého z rodičov, žiada, aby bola zverená do jeho starostlivosti nakoľko vzhľadom na postoj maloletej táto do domácnosti matky neodíde dobrovoľne.

20. Uvádza, okrem iného, že dcéra nie je spokojná s tým, že s otcom trávi iba každý druhý víkend a jedno popoludnie v týždni a opakovane sa dožaduje toho, aby s ním mohla byť dlhšie, pričom matka jej žiadosti v tomto smere odmieta. Situácia tak dospela do štádia, kedy sa dcéra po návrate z dovolenky s otcom odmietla vrátiť do domácnosti matky a odmieta k matke ísť, aj keď sa ju k tomu snaží presvedčiť.

Dcéra sa podľa neho bojí, že ak by sa k matke vrátila, zase by nastalo, že by jej matka umožňovala byť s otcom iba minimum času. Dcéra opakuje, že je mama zlá a robí jej zle, ale myslí tým to, že jej matka odmieta dovoliť byť s otcom viac času.

V tejto súvislosti poukazoval aj na to, že hoci podľa doposiaľ neprávoplatného rozsudku s ním dcéra mala byť v mesiacoch júl aj august 2 týždne nepretržite, pričom matka trval na dôslednom dodržaní právoplatného a vykonateľného neodkladného opatrenia, podľa ktorého mal byť s dcérou 7 dní a nedovolila mu ponechať si dcéru o jednu noc dlhšie, čomu dcéra nerozumela a nevedela sa dočkať, kedy spolu s otcom odíde na dovolenku.

21. Pravdepodobne neustály nátlak matky na dcéru a matkine negatívne prežívanie voči otcovi, ktoré dcéra vníma, spôsobili, že mu dcéra krátko predtým, ako ju malo dňa 18.7. odovzdať matke, oznámila, že ku matke nejde a odmietla vyjsť z domu, čo sa v minulosti stalo už viac krát. Potom, čo dcéru vysvetlil, kedy budú zase spolu, dcéra začala byť rozrušená, rozplakala sa a opakovala, že sa nechce vrátiť k matke a že chce zostať s otcom.

22. Matka na to dcéru volala cez Facetime (videohovor), čo dcéru ešte viac rozrušilo. Matka otca, ktorá bola v tom čase v jeho domácnosti prítomná, tento hovor nahrala. Dcéra o zhotovení tejto zvukovej nahrávky nevie. Z nahrávky je zrejmé, že dcéra síce s matkou komunikovala, ale silno plakala a hovorila matke, že „mi robíš zle“, „že nemôžem byť s tatom“, „ja chcem byť s ním, ja som s ním málo“, „ja chcem byť s tatom“, „ja som s ním málo, lebo ty mi hovoríš, že nemôžem byť s ním“. Matka na slová dcéry spočiatku reaguje tak, že u nej doma hovorí niečo iné alebo je ticho, nereaguje a necháva dcéru plakať. Následne sa matka pokúša presvedčiť dcéru, aby sa vrátila domov, že sa porozprávajú, čo má za následok opätovné rozplakanie sa dcéry. Dcéra na žiadosť matky, aby prišla domov aby sa porozprávali hovorí, že „ja tu chcem zostať“, „mne je tu dobre“, „ty mi robíš zle“, „chcem tu zostať“. Matka následne dcéru hovorí, že sa na ňu tešila, že jej chýbala, avšak po tomto dcéra pokračuje v tom, že jej „matka robí zle“ a dokonca povie, že nechce, aby jej ešte niekto robil zle. Na otázku, či sa bojí matky dcéra odpovedá, že sa bojí, že „mi urobí zle, že mi nedovolí, že som s tebou“.

23. Dcéra bola po telefonickom kontakte s matkou v takom psychickom stave, že akékoľvek jej nútenie do toho, aby išli za matkou, nebolo možné, otec by musel použiť násilie, čo odmieta.

24. Po telefonáte matka na neho podala trestné oznámenie pre nedodržanie neodkladného opatrenia, dcéra bola políciou vypočutá a uviedla, že sa má dobre, že sa práve vrátili z dovolenky a ešte chce zostať s otcom. Nasledujúci deň 19.7. matka polícii klamlivo nahlásila nezvestnosť dcéry, hoci vedela, že je s otcom, ktorý s ňou komunikuje a zdržiava sa s dcérou v E. v dome svojej matky. S dcérou sa niekoľko krát denne baví o tom, kedy by chcela ísť k matke, opakovane sa uisťuje, že dcéra chce zostať u neho a snaží sa ju presvedčiť, aby matke aspoň zdvihla telefón, pozdravila ju a povedala, ako sa má, čo dcéra rázne odmieta. Matke maloletej sa snaží situáciu vysvetliť, táto mu však neverí a obviňuje ho z manipulácie dcéry. On však bol s dcérou iba 7 dní a za tak krátky čas sa snaží robiť všetko pre to, aby dcéra mohla s oboma rodičmi tráviť rovnaký čas.

25. Podľa jeho názoru k tejto situácii nemuselo dôjsť, ak by všetci rešpektovali názor dcéry a v zásada aj názor znalkyne (podľa ktorej by maloletá mala mať s otcom aspoň široký styk) a dcéra by bola zverená do striedavej starostlivosti alebo aspoň do takej, aby nemala pocit nedostatku otca v živote. Poukazoval na to, že čas, ktorý má počas roka s dcérou vymedzený, predstavuje len cca 16 % podiel na starostlivosti, čo nemožno nazvať rovnocenným kontaktom, ale ide o obmedzenie jeho rodičovských práv a povinností a porušovanie práv dieťaťa na rovnocenný kontakt s oboma rodičmi.

Má za to, že sa dcéra teraz potrebuje upokojiť, potrebuje, aby ju niekto vypočul a rešpektoval jej želanie a preto je v jej záujme, aby nejaký čas zostala v jeho starostlivosti. Pokúsi sa dcéru presvedčiť, aby začala s matkou komunikovať a urobí všetko pre to, aby sa jej kontakt s matkou obnovil, je však presvedčený, že jej odmietavý postoj k matke by najlepšie pomohlo napraviť uistenie, že bude mať odteraz možnosť byť s oboma rodičmi pravidelný kontakt na rovnocennej úrovni tak, aby jej ani jeden z rodičov nechýbal, čo podľa jeho názoru umožní striedavú starostlivosť.

26. S dcérou dňa 23.7.2024 navštívil psychologičku E. J., J., podľa správy ktorej maloletá momentálne nie je ochotná urobiť ústupok zo svojho postoja a chce zostať u otca, potrebuje mať pocit, že je vypočutá a že jej potreby sú rešpektované. Podľa psychologičky je potrebné maloletú rešpektovať a nechať ju u otca, pričom do budúcnosti by pre ňu bola prínosná minimálne striedavá starostlivosť.

27. V závere svojho vyjadrenia otec dopĺňal svoje odvolacie dôvody proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa a navrhoval doplnenie dokazovania vo veci.

28. Podľa § 324 CSP (zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok

(1)Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

(2)Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

(3)Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

Podľa § 325 ods. 1 CSP Obsah neodkladného opatrenia

Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 2 ods. 1 CMP (zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok Súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

Podľa § 362 CMP (zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok) o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania, je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 367 ods. 1 CMP (zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok) neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

29. Ako odvolací súd konštatoval už vo svojom prechádzajúcom rozhodnutí (zo dňa 9.5.2024) o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v tomto odvolacom konaní, ktorým zamietol návrh otca na uloženie povinnosti matke odovzdať maloletú do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, účel a podmienky nariadenia neodkladného opatrenia v odvolacom konaní sú totožné ako v konaní prvostupňového súdu či pred jeho začatím – jeho použitie prichádza do úvahy v prípadoch, ak je ohrozené zdravie, život, výchova alebo výživa maloletého dieťaťa, prípadne iný jeho dôležitý záujem, a situácia vyžaduje okamžitý zásah súdu nariadením opatrenia, ktoré je spôsobilé toto ohrozenie odvrátiť.

30. Existenciu takéhoto ohrozenia záujmu maloletej a potreby bezodkladného zásahu mal v danom prípade odvolací súd za osvedčené už obsahom návrhu matky a súvisiaceho vyjadrenia otca, z ktorých je bez pochybností zrejmé, že napriek faktickej osobnej starostlivosti matky o maloletú rešpektovanej nariadenými neodkladnými opatreniami súdu a stanoveniu rozsahu práva otca na styk s maloletou, ktorému právu zodpovedá jeho povinnosť po uplynutí súdom stanoveného času styku maloletú matke odovzdať, sa maloletá nachádza v opatere otca a matke nie je styk s dcérou umožňovaný.

31. Porušovaným záujmom maloletej je tu nie len jej záujem na zachovaní väzieb s oboma rodičmi, ale aj jej záujem, ktorý je aj záujmom celej spoločnosti, na rešpektovaní právoplatných rozhodnutí súdu a dodržiavaní zákona, v zmysle ktorého je iba súd oprávnený meniť svoje rozhodnutia o výchove rodičovských práv a povinností rodičov, ktorí nie sú schopní sa na ich výkone v prospech dieťaťa dohodnúť. Súčasne záujmom maloletej je, aby jej výchovné prostredie bolo stabilné a aby doň žiaden z rodičov bez súhlasu druhého rodiča nemohol kedykoľvek svojvoľne zasahovať.

32. Záujmom maloletej chráneným súdom teda nie je iba záujem prejavovaný dieťaťom, hoci aj tento je pre rozhodnutie súdu o úprave rodičovských práv a povinností významným, ktorý ako subjektívny prvok nie je dôvodné bez ďalšieho zamieňať so záujmom objektívnym, poznanie ktorého samotnou maloletou je ovplyvnené jej vekom, mentálnou i fyzickou vyspelosťou, ale aj prostredím, v ktorom sa momentálne nachádza a osobami, ktoré na ňu pôsobia.

33. Otec maloletej ako povinný po uplynutí súdom stanovenej doby styku maloletú vrátiť – odovzdať matke, v ktorej osobnej starostlivosti sa dieťa nachádza, nemôže nesplnenie tejto povinnosti vysvetliť odmietnutím maloletej vrátiť sa k matke a takto prenášať zodpovednosť na dieťa vo veku päť rokov. Na dieťa musí počas styku aj po jeho skončení pôsobiť tak, aby k negatívnemu nastaveniu dieťaťa voči matke nemohlo dôjsť a aby maloleťá nemala dôvod zdráhať sa návratu do jej starostlivosti, najmä za situácie, keď z okolností prípadu nevyplýva, že by sa v živote maloletej odohralo niečo tak zásadné, čo by mohlo mať na následok tak negatívny vývoj jej vzťahu k matke (ako to tvrdí otec) a čo by matku malo diskvalifikovať v možnosti starostlivosti maloletej do doby právoplatnosti rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností naďalej poskytovať.

34. Pokiaľ otec nie je ochotný alebo schopný takýmto spôsobom na maloletú vplývať, môže to naznačovať problém v zvládaní jeho otcovskej úlohy, pričom takýto záver súdu nie je spôsobilá ovplyvniť otcom predložená psychologická úvaha klinickej psychologičky (inak podľa prílohy 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 228/2018, ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch sa v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloleťoch uplatňuje primárne odvetvie poradenskej psychológie, odvetvie klinickej psychológie svojím zameraním nie je na skúmanie stability budúceho výchovného prostredia, vývinových potrieb, citových väzieb, manipulácie maloleťoch a rodinných konfliktov príslušné) majúca pôvod vo vyšetrení realizovanom na žiadosť otca bez súhlasu a účasti matky.

35. Vychádzajúc z vyššie uvedeného považoval odvolací súd, ktorý nezistil takú zmenu v pomeroch účastníkov, ktorá by odôvodňovala zásadnú zmenu v doterajšej dočasnej úprave rodičovských práv a povinností k maloletej A., za potrebné tieto práva a povinnosti jednoznačnejšie definovať zverením maloletej do osobnej starostlivosti matky a podľa § 367 ods. 1 CMP nariadením otcovi neoprávnene zadržavajúcemu maloleťé dieťa matke do starostlivosti odovzdať, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto neodkladného opatrenia.

36. V tejto súvislosti súd súčasne upozorňuje otca maloletej, že podľa § 332 ods. 1 CSP je toto neodkladné opatrenie vykonateľné doručením.

37. O navrhovanom zrušení neodkladných opatrení vydaných Okresným súdom Galanta a Okresným súdom Bratislava III. odvolací súd nerozhodol vzhľadom na skutočnosť, že v zmysle § 12 CSP je na konanie tohto charakteru príslušný okresný súd.

Toto rozhodnutie oblo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.